

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΛΙΒΑΔΕΙΑΣ**

**Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Ταχ. Διεύθυνση: Σοφοκλέους 15
Ταχ. Κώδικας: 32100 ΛΙΒΑΔΕΙΑ**

**ΕΡΓΟ: << ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΩΝ ΨΗΦΙΔΩΤΩΝ
ΠΑΛΑΙΟΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ ΝΑΟΥ
ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΛΙΒΑ-
ΔΕΙΑΣ >>**

**ΑΡ.ΜΕΛΕΤΗΣ: 103 / 23-05-2017 Επικαιροποίηση
της 4 / 19-01-2017**

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 169.557,07 Ευρώ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

A. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

- 1) Εισαγωγή-Ιστορική αναφορά-Σκοπιμότητα
 - 1.1 Ιστορική αναφορά-Λιβαδειά
 - 1.2 Επιδαπέδια ψηφιδωτά στον παλαιοχριστιανικό ναό (βασιλική) της οδού Σπυροπούλου -σκοπιμότητα ανάδειξης in situ
- 2) Πολεοδομική αναγνώριση – θέση στην πόλη
- 3) Εντοπισμός προβλημάτων
 - A. Προσβάσεις
 - B. Επικινδυνότητα
 - Γ. Πρανή
 - Δ. Ελλείψεις εξοπλισμού (σήμανση, φωτισμός)

B. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ

1. κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης
2. ενίσχυση της προσβασιμότητας
- 3.καθαίρεση του υφιστάμενου οδοστρώματος στην περιοχή ανάπλασης και επίστρωση με νέα υλικά
4. εξοπλισμός: σήμανση, περίφραξη, καθιστικά
5. ηλεκτροφωτισμός
6. διευθέτηση ομβρίων υδάτων

Γ. ΣΧΕΔΙΑ

1. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΧΑΡΤΗΣ 1.(ΥΧ 1) Σχέδιο πόλης για τον εντοπισμό του ψηφιδωτού-Κυκλοφορία, ελεύθεροι χώροι, στοιχεία πολιτιστικού περιβάλλοντος ΚΛΙΜΑΚΑ 1:5.000

ΧΑΡΤΗΣ 2. (ΥΧ 2) Σχέδιο υφιστάμενης κατάστασης της ευρύτερης περιοχής, προσβασιμότητα-κυκλοφορία ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ (Τ 1) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (Υ1) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΤΟΜΕΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ (Υ2) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

2. ΠΡΟΤΑΣΗ

ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΑ:

ΣΧΕΔΙΟ ΕΥΡΥΤΕΡΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ (Π1) Προσβασιμότητα –κυκλοφορία ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΧΩΡΟΥ (Α 1) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΤΟΜΕΣ (Α 2) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΚΑΤΟΨΗ ΡΥΣΕΩΝ ΕΠΙΣΤΡΩΣΕΩΝ (Α3) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

ΣΧΕΔΙΟ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΛΤ 1 Σχέδιο τομής επιστρώσεων: κυβόλιθοι-κράσπεδο-πλάκες ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10

ΣΧΕΔΙΟ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΛΤ2 Κάτοψη-όψη-τομή καθιστικού ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10

ΣΧΕΔΙΟ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΛΤ3 Πληροφοριακή πινακίδα ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10

ΣΧΕΔΙΟ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΩΝ ΛΤ4 Σχέδιο Κιγκλιδώματος ΚΛΙΜΑΚΑ 1:20

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΑ:

ΜΕΛΕΤΗ ΙΣΧΥΡΩΝ ΡΕΥΜΑΤΩΝ-ΚΑΤΟΨΗ (Η 1) ΚΛΙΜΑΚΑ 1:100

A. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1) Εισαγωγή-Ιστορική αναφορά-Σκοπιμότητα

Η παρούσα μελέτη αφορά την ανάδειξη των ψηφιδωτών δαπέδων παλαιοχριστιανικού ναού. Τα ευρήματα που αποκαλύφθηκαν μετά από ανασκαφική έρευνα της 23^{ης} ΕΒΑ, βρίσκονται επί της οδού Σπυροπούλου, δίπλα στο Πρωτοδικείο Λιβαδειάς, στο κέντρο της πόλης.

Η υλοποίηση της μελέτης περιλαμβάνει τα αναλληματικά τοιχεία που θα προστατεύουν το σκάμμα των ανασκαφών, εργασίες στον περιβάλλοντα χώρο του μνημείου, δηλαδή επί της οδού Σπυροπούλου, με σκοπό την βελτίωση της προσβασιμότητας, την σήμανση και τον εξοπλισμό.

1.1 Ιστορική αναφορά-Λιβαδειά

Κατά τους ιστορικούς χρόνους, η Λιβαδειά ήταν γνωστή για το πανάρχαιο Μαντείο του Τροφωνίου, το οποίο είχαν επισκεφθεί και συμβουλευθεί ο Κροίσος, ο Μαρδόνιος, ο Αιμίλιος Παύλος κ.α. Πήρε μέρος στο κοινό των Βοιωτών και ακολούθησε την τύχη των άλλων βοιωτικών πόλεων. Το 395 π.Χ. λεηλατήθηκε από τον Λύσανδρο και το 86 π.Χ. από τον Μιθριδάτη, γνώρισε όμως ιδιαίτερη ακμή κατά τον 2ο μ.Χ. αιώνα.

Το μαντικό ιερό του Τροφωνίου και το ιερό άλσος, το οποίο περιγράφει αναλυτικότερα ο Πausanias, λειτουργούσε μέχρι την κατάργηση των παγανιστικών τελετουργιών από τον Θεοδόσιο Α΄. Μέσα στο άλσος, εκτός από το ιερό του Τροφωνίου, υπήρχαν χώροι ή κτίσματα αφιερωμένα στη λατρεία της Αγαθής Τύχης, του Αγαθού Δαίμονος, της Αρτέμιδος, του Ερμή, του Διονύσου και θεοτήτων του τοκετού. Υπήρχαν επίσης ο τάφος του Αρκεσίλαου, ιερά του Απόλλωνα και της Δήμητρας, καθώς και ναός του Διός Βασιλέως, προς τιμήν του οποίου τελούνταν τα Βασίλεια, γιορτή με αγώνες και πομπές κανηφόρων που καθιερώθηκε το 371 π.Χ. σε ανάμνηση της νίκης των Βοιωτών στα Λεύκτρα. Ακόμα και σήμερα στην περιοχή των πηγών της Έρκυνας, της σημερινής Κρύας, στους πρόποδες του λόφου του κάστρου, που κατά πάσα πιθανότητα συναποτελούσαν τμήμα του ιερού τεμένους με το άλσος και το [μαντείο του Τροφωνίου](#), υπάρχουν κόγχες αναθημάτων και αρχαίο υλικό διάσπαρτο ή σε δεύτερη χρήση. Στην ίδια θέση βρέθηκαν κατά καιρούς και αγάλματα πεπλοφόρων γυναικών που, κατά πάσα πιθανότητα, απεικονίζουν θεότητες ή έβριες της τοπικής λατρείας.

Ο προσανατολισμός των δρόμων της αρχαίας πόλης είναι ΒΔ-ΝΑ και ΒΑ-ΝΔ, κάτι που ισχύει και για τη σύγχρονη πόλη. Η αρχαία πόλη είχε χτιστεί στη χαμηλότερη περιοχή της σημερινής πόλης, κυρίως στο τμήμα που περικλείεται από τις οδούς Καραγιαννοπούλου, Μπουφίδου, Ανδρεαδάκη και Χριστοδούλου. Στην περιοχή έχουν γίνει σωστικές ανασκαφές και έχουν βρεθεί ερείπια κτηρίων αλλά και κινητά αντικείμενα. Ο χώρος ταφής ήταν στο λόφο του Αγίου Βλασίου και συγκεκριμένα στην περιοχή του Νοσοκομείου, όπου ανασκάφηκαν στο σύνολό τους περίπου 155 τάφοι που χρονολογούνται από τα τέλη του 6ου αι. π.Χ. έως και τον 3ο αι. π.Χ. Τελευταίες σωστικές ανασκαφές έφεραν στο φως τμήμα αρ-

χαίου νεκροταφείου που χρονολογείται από την Ύστερη Κλασική έως και την Ελληνιστική εποχή (4ος-3ος αι. π.Χ.).

Η Λιβαδειά κατά τους πρώτους αιώνες της Βυζαντινής περιόδου, δεν παρουσίασε ιδιαίτερη ανάπτυξη. Η αγροτική οικονομία της πόλης αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα από τις βαρβαρικές επιδρομές του 4ου και των αρχών του 5ου αιώνα, αλλά και κατά τον 7ο αιώνα. Κατά τη διοικητική μεταρρύθμιση με την εισαγωγή του θεσμού των θεμάτων, εντάχθηκε στο [Θέμα Ελλάδος](#). Από τον 9ο μέχρι τα μέσα του 12ου αιώνα, γνώρισε αξιόλογη οικονομική ανάπτυξη στο πλαίσιο της γενικότερης οικονομικής προόδου των θεμάτων του ελλαδικού χώρου. Όμως, οι [επιδρομές των Νορμανδών](#) στη συνέχεια είχαν αρνητικές επιπτώσεις στην οικονομική ζωή της περιοχής, αποδυναμώνοντας την καλλιέργεια και την παραγωγή μεταξιού και περιορίζοντας την εμπορική κίνηση.

Μετά την κατάληψη της νότιας Ελλάδας από τους [Φράγκους](#) της Δ΄ Σταυροφορίας (1204), η Λιβαδειά παραχωρήθηκε στον «κύριο των Αθηνών» [Οθωνα Δελαρός](#) (de la Roche) και, έναν αιώνα αργότερα, μετά την ήττα των Φράγκων από τους Καταλανούς στη μάχη του Κηφισού (1311), οι κάτοικοι παρέδωσαν το κάστρο της πόλης στους νικητές με αντάλλαγμα την παραχώρηση προνομίων. Η [καταλανική κυριαρχία](#) συνεχίστηκε έως το Μάιο του 1388 υπό το βασιλιά της Σικελίας Φρειδερίκο, οπότε η περιοχή του δουκάτου των Αθηνών περιήλθε στο [Νέριο Ατζαγιόλι](#) (Nerio Accaiuoli).

Το 1460 η Λιβαδειά περιήλθε στην Οθωμανική Αυτοκρατορία. Από το 17ο αιώνα υπήρξε [βακούφι](#) της Μέκκας ή, κατ' άλλους, της Μεδίνας. Το 18ο αιώνα, η πρόσδοδος του καζά της Λιβαδειάς αφιερώθηκε στο Γενί τζαμί του Σκούταρι (στην περιοχή της Κωνσταντινούπολης), που το είχε ιδρύσει η σύζυγος του σουλτάνου Μεχμέτ Δ΄.

Στις πολεμικές συγκρούσεις κατά τη διάρκεια του Τουρκοβενετικού πολέμου του 1684-1699 και, συγκεκριμένα, το 1694 και το 1695, η Λιβαδειά υπέστη σημαντικές καταστροφές, αλλά από τις αρχές του 18ου αιώνα διαμορφώθηκαν ιδιαίτερες συνθήκες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας. Κατ' αρχάς χορηγήθηκαν στους κατοίκους προνόμια που είχαν συνέπεια την ενίσχυση του κοινοτικού θεσμού και τη δημιουργία μιας τάξης αρχόντων. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι στα τέλη του 18ου αιώνα η Λιβαδειά χαρακτηριζόταν ως «η μεγαλύτερη πόλη της Βοιωτίας». Η οικονομία της ήταν ανθηρή και μπορούσε να διακινεί σε όλη την Ελλάδα μαλλί, σιτάρι και ρύζι.

Τις παραμονές της Επανάστασης, η Λιβαδειά είχε 10.000 Έλληνες κατοίκους. Κατά τη διάρκεια της [Επανάστασης](#), η πόλη δοκιμάστηκε επανειλημμένα από τις τουρκικές στρατιές που κατευθύνονταν στην Πελοπόννησο, και στην περιοχή δόθηκαν οι τελευταίες μάχες του Αγώνα. Η πόλη απελευθερώθηκε οριστικά το 1829 και αμέσως άρχισε να ανασυγκροτείται.

Μετά την απελευθέρωση και ήδη το 1841 η Λιβαδειά ήταν ένα από τα εύρωστα οικονομικά κέντρα του νεοελληνικού κράτους. Η Κωπαΐδα και η Έρκυνα συντέλεσαν στην ανάπτυξη της βιομηχανίας. Η κλωστούφαντουργία ήταν ο κύριος κλάδος ανάπτυξης, αφού η Κωπαΐδα έδινε το βαμβάκι και η Έρκυνα την κινητήρια δύναμη για τις μηχανές των εργοστασίων. Εκκοκκιστήρια, νηματουργεία, νεροτριβές και μύλοι επέτρεπαν την παραγωγή μεγάλης ποσότητας νήματος για την εγχώρια αγορά αλλά και για εξαγωγή. Η οικονομική ευρωστία της πόλης γίνεται φανερή και από τα πολυτελή σπίτια, από τα οποία λίγα μπορεί να δει κανείς σήμερα στην πόλη.

Σήμερα η Λιβαδειά είναι η έδρα του Δήμου Λεβαδέων, που προήλθε από τη συνένωση των προϋπαρχόντων δήμων Λεβαδέων, Δαυλείας, Κορώνειας και Χαιρωνείας και την Κοινότητα Κυριακίου.

Η περιοχή του Δήμου Λιβαδειάς εντάσσεται σε μια ευρύτερη ενότητα που φέρει σημαντική ιστορική μνήμη. Τα πολιτιστικά και ιστορικά χαρακτηριστικά της περιοχής είναι άρρηκτα δεμένα με το ιστορικό παρελθόν της ευρύτερης περιοχής της Βοιωτίας. Η Λιβαδειά γειτνιάζει με σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους, με σημαντικότερο αυτόν των Δελφών.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνονται οι θεσμοθετημένοι αρχαιολογικοί χώροι στην πόλη της Λιβαδειάς:

Πίνακας 6.4.: Αρχαιολογικοί χώροι και μνημεία Δ. Λεβαδέων

α/α	μνημείο & θέση	περιγραφή μνημείου	υπεύθυνος φορέας & καθεστώς προστασίας
1	Αρχαιολογικός χώρος λόφου του Προφήτη Ηλία στη Λιβαδειά	Ημιτελής, περίπτερος ναός του Διός Βασιλέως, δωρικού ρυθμού. Χρονολογείται στο τέλος του 3 ^{ου} αιώνα π.Χ	ΥΠΠΟ –Θ΄ ΕΠΚΑ (Θήβα) ΦΕΚ 984/Β/9-8-2000
2	Ι. Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου στο Λαφύστι	Βυζαντινός ναός	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ ΦΕΚ 4/Β/11-1-1978
3	Ι. Ναός Αγίου Γεωργίου στο Λαφύστι	Βυζαντινός ναός	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ ΦΕΚ 4/Β/11-1-1978
4	Ι. Ναός Αγίας Βαρβάρας στο Λαφύστι	Βυζαντινός ναός	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ ΦΕΚ 4/Β/11-1-1978
5	Ταφικά Μνημεία στο νεκροταφείο Αγίας Παρασκευής Λιβαδειάς	Αποτελούν αξιόλογο γλυπτικό έργο και δείγμα ταφικής αρχιτεκτονικής στην περιοχή.	ΥΠΠΟ – 1 ^η ΕΝΜ ΦΕΚ 1035/Β/23-8-2000
6	Κτίριο στην οδό Τροφωνίου στη Λιβαδειά, ιδ. Πλουτάρχου Ακριδόπουλου	Δείγμα λαϊκής αρχιτεκτονικής, χτισμένο κατά την τελευταία δεκαετία του 19 ^{ου} αιώνα.	ΥΠΠΟ – 1 ^η ΕΝΜ ΦΕΚ 323/Β/22-5-1984
7	Τζαμί του Γαζή Ομέρ στην οδό Στρατηγού Ιωάννου και Αθ. Τσόγκα στη Λιβαδειά	Χρονολογείται από την εποχή της τουρκοκρατούμενης Λιβαδειάς	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ ΦΕΚ 261/Β/18-3-1998
8	Βιομηχανικό κτίριο στη Λιβαδειά, ιδ. Πλουτάρχου Ακριδόπουλου	Κτίριο στην παλιά Εθνική Οδό Λιβαδειάς-Λαμίας. Δείγμα βιομηχανικής αρχιτεκτονικής στην περιοχή.	ΥΠΠΟ – 1 ^η ΕΝΜ ΦΕΚ 187/Β/27-3-1984
9	Τοξωτό γεφύρι Τουρκοκρατίας στη θέση «Πηγές» Λιβαδειάς	Βρίσκεται στη θέση Πηγές της Λιβαδειάς. Χρονολογείται από την εποχή της τουρκοκρατούμενης Λιβαδειάς	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ ΦΕΚ 731/Β/31-7-1980
10	Ι. Ναός Αγίας Παρασκευής	Σημαντικός υστεροβυζαντινός ναός. Ιστορικό, δια-	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ

	στη Λιβαδειά	τηρητέο μνημείο το οποίο συνδέεται με τον μεγάλο αγώνα του Έθνους, καθώς την 1 ^η Απριλίου 1821 πραγματοποιήθηκε στο ναό πανηγυρική δοξολογία από τους επισκόπους Σαλώνων, Ταλαντίου και Αθηνών, οι οποίοι ευλόγησαν την επαναστατική σημαία του Αθ. Διάκου.	ΦΕΚ 748/Β/29-9-1993
11	Κάστρο Λιβαδειάς	Σημαντικό βυζαντινό μνημείο.	ΥΠΠΟ -1 ^η ΕΒΑ ΦΕΚ 28/Α/26-2-1922
ΠΗΓΗ: ΥΠΠΟ – Δ/ση Αρχείου Μνημείου & Δημοσιευμάτων, Θ' Εφορεία Προϊστορικών & Κλασικών Αρχ/των, 1 ^η Εφορεία Βυζαντινών αρχαιοτήτων			

Το μεσαιωνικό κάστρο της Λιβαδειάς, είναι χτισμένο σε απότομο βραχώδη λόφο στο νότιο άκρο της σημερινής πόλης. Έχει έκταση εντός των τειχών, περίπου 26.700 μ². Το σχήμα του είναι τριγωνικό και έχει δύο αμυντικούς περιβόλους. Από αυτούς ο εξωτερικός περιλαμβάνει το ισχυρό βόρειο τείχος που προστατεύει τις πλέον ευπρόσβλητες πλευρές του οχυρώματος και από ασθενέστερα τείχη που συμπληρώνουν κατά τόπους τη φυσική οχύρωση των άλλων πλευρών. Το βόρειο τείχος ήταν ενισχυμένο, κατά διαστήματα, με ορθογωνικούς πύργους. Ισχυρότερος από αυτούς είναι εκείνος της βορειοανατολικής γωνίας. Έχει μορφή προμαχώνα ο οποίος συνδέεται με τον περίβολο με στενό διάδρομο. Η σημασία του ήταν πολύ μεγάλη για την άμυνα του κάστρου, καθώς είναι κτισμένος επάνω σε μια από τις πηγές του ποταμού, εξασφαλίζοντας έτσι την υδροδότησή του. Το βόρειο τείχος ήταν ενισχυμένο με προτείχισμα από το οποίο σήμερα διατηρείται μόνο το δυτικό του τμήμα. Στο βόρειο τείχος ανοίγεται η κύρια πύλη του κάστρου, κοντά στο δυτικό άκρο του και μια δευτερεύουσα στο ανατολικό.

Ένα κεντρικό οχύρωμα με ισχυρό πύργο και ιδιαίτερο τείχος καταλαμβάνει την κορυφή του λόφου. Σε άμεση σχέση με αυτό διατηρούνται τα λείψανα ενός μεγάλου κτιριακού συγκροτήματος. Σε αυτό ανήκε η έως σήμερα διατηρούμενη σε καλή κατάσταση δίχωρη, θολωτή δεξαμενή πάνω στην οποία έχει κτισθεί στα τέλη του 19^{ου} αιώνα ή στις αρχές του 20^{ου} αιώνα ο ναός της Αγίας Σοφίας. Οι δύο οχυρωματικοί περίβολοι του κάστρου ορίζουν δύο άνισες σε έκταση περιοχές, όπου κατά τόπους διακρίνονται ακόμη λείψανα κτισμάτων. Η ανέγερση του κάστρου εκτιμάται ότι πραγματοποιήθηκε σε τέσσερις τουλάχιστον οικοδομικές φάσεις. Η παλαιότερη φάση ανάγεται στην Ύστερη Αρχαιότητα ή στην Πρωτοβυζαντινή Περίοδο, η δεύτερη στη Μεσοβυζαντινή Περίοδο, η τρίτη που περιλαμβάνει το μεγαλύτερο τμήμα των οχυρώσεων που διατηρούνται ως σήμερα, στον 13^ο-14^ο αιώνα και η τέταρτη στην Τουρκοκρατία. Μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους το κάστρο εγκαταλείφθηκε και σταδιακά ερειπώθηκε (Μαμαλούκος Σταύρος, Καμπόλη Αναστασία, 1997) .

Ο λόφος του Προφήτη Ηλία, (βρίσκεται Ν.Δ. της πόλης της Λιβαδειάς) έχει χαρακτηριστεί αρχαιολογικός χώρος. Συγκεκριμένα, σώζονται:

- Ο ημιτελής, περίπτερος ναός του Διός Βασιλέως, δωρικού ρυθμού, ο οποίος χρονολογείται, σύμφωνα με επιγραφικές μαρτυρίες, στο τέλος του 3^{ου} αιώνα π.Χ.
- Νοτίως αυτού, λείψανα μικρότερου ναού, ο οποίος ταυτίζεται είτε με πρόδρομό του, είτε με τον αναφερόμενο από τον Πausanία ναό, που στέγαζε αγάλματα του Κρόνου, της Ήρας και του Δία.

- Τρία ορθογώνια κτίσματα στο βορειοδυτικό άκρο του λόφου και μια κυκλική κατασκευή στο βόρειο άκρο του, που εκτιμάται ότι έχουν κατασκευαστεί με οικοδομικά υλικά από το μεγάλο ναό.

Το τέμενος του Γαζή Ομέρ που βρίσκεται στη διασταύρωση των οδών Στρατηγού Ιωάννου και Αθ. Τσόγκα. Το τέμενος χρονολογείται από την εποχή της τουρκοκρατίας. Εκτιμάται ότι οικοδομήθηκε στο δεύτερο μισό του 15ου αιώνα. Σήμερα σώζεται τμήμα του και συγκεκριμένα ο κυρίως λατρευτικός χώρος και μια τετράγωνη αίθουσα στεγασμένη με τρούλο. Εξωτερικά έχουν προσκολληθεί νεώτερα κτίσματα που διαφοροποιούν τον όγκο και τη μορφή του κτιρίου. Ο χώρος έχει έντονη εικόνα εγκατάλειψης και υποβάθμισης.

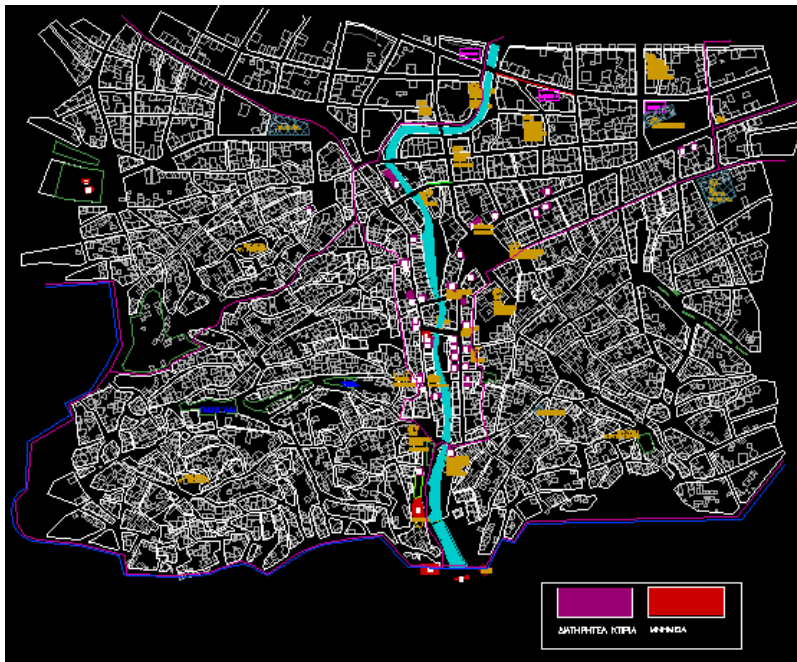
Στην ευρύτερη περιοχή του Δήμου Λεβαδέων, υπάρχει σημαντικός αριθμός μη κυρηγμένων, αρχαιολογικών χώρων, όπως στο βόρειο τμήμα, στον χώρο του Νοσοκομείου που έχει βρεθεί Ρωμαϊκό Νεκροταφείο. Άλλο αξιόλογο μνημείο που δεν έχει θεσμοθετηθεί, είναι το Τρίχινο Γεφύρι, υστεροβυζαντινής εποχής.

Το **Τρίχινο Γεφύρι**, βρίσκεται στο πιο στενό σημείο του χειμάρρου που διασχίζει το φαράγγι της Κρύας, περίπου 1.100 μ απόσταση από τις πηγές. Το τοπίο είναι αξιόλογο, όπως και το ίδιο το γεφύρι. Οι βραχώδεις όγκοι που το πλαισιώνουν, περιορίζουν το άνοιγμά του και βοηθούν την στέρεη θεμελίωσή του. Το γεφύρι είναι μονότοξο, ενώ από τα ανατολικά και τα δυτικά του κεντρικού τόξου, πάνω από τα βάθρα, υπάρχουν άλλα δυο τοξωτά ανοίγματα, διαφορετικής μορφολογίας. Το γεφύρι είναι στενό (1.90μ) και τα υπολλείματα πήλινων αγωγών που βρέθηκαν ανάντι και κατάντι του χειμάρρου, υποδηλώνουν ότι το γεφύρι προοριζόταν για την μεταφορά νερού.

Το Τρίχινο Γεφύρι

Το ιστορικό κέντρο της πόλης της Λιβαδειάς, συγκεντρώνει την πλειονότητα των κηρυγμένων **διατηρητέων κτιρίων**, όπως καταγράφονται στον χάρτη 1.1. Σημαντικές συγκεντρώσεις αξιόλογων κτισμάτων εντοπίζονται στους δρόμους Ελ. Βενιζέλου, Στρ. Ιωάννου Μπουφίδου, Γεωργαντά και στην αρχή της οδού Αθηνών. Αρκετά από τα κτίσματα αυτά, είναι δείγματα νεοκλασικής μορφολογίας με λιτές και συμμετρικές γραμμές. Τα νεοκλασικά κτίσματα αποτελούν τυπικά δείγματα της «αστικής υφής» της πόλης, και χρονολογούνται στο τέλος του 19^{ου} αιώνα. Στην πλειονότητα τους τα νεοκλασικά διατηρητέα κτίρια που εντοπίζονται στην περιοχή είναι διώροφα, και σε αρκετές περιπτώσεις η κατοικία περιορίζεται στον όροφο, ενώ το ισόγειο δίνεται για εμπορική χρήση. Διώροφα νεοκλασικά διατηρητέα βρίσκονται στους δρόμους Γεωργαντά, Αθηνών, Μπουφίδου, Στρατηγού Ιωάννου, Ελ. Βενιζέλου.

Χάρτης 1.1.: Διατηρητέα κτίρια & Μνημεία (απόσπασμα σχ. Πόλης)

Διατηρητέο κτίριο στην οδό Στρ. Ιωάννου

1.2 Επιδαπέδια ψηφιδωτά στον παλαιοχριστιανικό ναό (βασιλική) της οδού Σπυροπούλου -σκοπιμότητα ανάδειξης in situ

Κατά τη διάρκεια εργασιών της Δημοτικής Επιχείρησης Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λιβαδειάς, επί της οδού Σπυροπούλου έναντι του Πρωτοδικείου Λιβαδειάς, αποκαλύφθηκε τμήμα παλαιοχριστιανικού ναού (βασιλική) με ψηφιδωτό δάπεδο που φέρει επιγραφές.

Στο σχέδιο Υ1 αποτυπώνεται σε κάτοψη ο χώρος της ανασκαφής με το σχέδιο των ψηφιδωτών δαπέδων και τους τάφους . Οι διαστάσεις του ψηφιδωτού όσον αφορά το νεώτερο στρώμα, είναι : α) κατά μήκος της οδού περίπου 6,17 μ. που είναι και οι διαστάσεις του χώρου (από τοίχο σε τοίχο) και β) περίπου 4,40 μ. μέσο μήκος της άλλης πλευράς, που ξεκινά από τον τοίχο της δυτικής παρειάς του σκάμματος

Το νεώτερο ψηφιδωτό , για το οποίο έχουμε μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα, αποτελείται από γεωμετρικά σχέδια .Λωρίδες σε τέσσερα εναλλασσόμενα χρώματα και διακοσμητικά μοτίβα (πλοχομοί, μαϊνδροί) , περιγράφουν το κεντρικό σχέδιο με τα οκτάγωνα . Στο πρωιμότερο ψηφιδωτό φαίνονται ταινίες με πιο απλούς πλοχμούς και μοτίβο με κύκλους. Τόσο το νεώτερο όσο και το πρωιμότερο στρώμα φέρουν επιγραφές.

Εικ. 1.Τα ψηφιδωτά δάπεδα στην οδό Σπυροπούλου

Το τμήμα του παλαιοχριστιανικού ναού που βρέθηκε στο κέντρο της πόλης, κοντά στην επιφανειακή στάθμη του οδοστρώματος, «σφηνωμένο» ανάμεσα στον πυκνοδομημένο αστικό ιστό και το δημόσιο κτίριο των δικαστηρίων, ξαφνιάζει και ενεργοποιεί άμεσα με την παρουσία του την ιστορική μνήμη.

Η επιτόπου διατήρηση του μνημείου στοχεύει στην διατήρηση και ανάδειξη της αυθεντικότητάς του.

Η θέση του πεδίου της αρχαιολογικής έρευνας, σε γειτνίαση με την κεντρική πλατεία Εθνικής Αντίστασης, στην είσοδο σχεδόν του δικαστηρίου, διευκολύνει την επισκεψιμότητά του και την επαφή με ένα ευρύ κοινό.

Η ανάδειξη της ανασκαφής, με την έκθεση των σταθερών κατασκευαστικών στοιχείων μέσα στα αρχαιολογικά τους συμφραζόμενα, θα ενθαρρύνει την επεξεργασία των πρωτογενών δεδομένων από τον επισκέπτη και θα διευκολύνει την ερμηνεία των πολιτιστικών μηνυμάτων που μεταδίδει. Είναι μια ευκαιρία να πληροφορηθεί και να ευαισθητοποιηθεί το κοινό, να ενδιαφερθεί για το ιστορικό παλίμψηστο της πόλης.

Η επιτόπου διατήρηση και ανάδειξη του μνημείου, υπαγορεύεται από την ανάγκη ολοκληρωμένης προστασίας και απόδοσής του στους τελικούς αποδέκτες (τους επισκέπτες και την τοπική κοινωνία) με την μέγιστη δυνατή «επικοινωνιακή» ισχύ. Το ιστορικό -πολιτιστικό υπόβαθρο της Λιβαδειάς παραμένει δύσκολα αναγνωρίσιμο ακόμα και από τους κατοίκους της και το μνημείο μπορεί να αποτελέσει χώρο αναφοράς της πολιτιστικής μνήμης.

2) Πολεοδομική αναγνώριση – θέση στην πόλη

Στον χάρτη ΥΧ1 (κλίμακα 1/5000) φαίνεται η θέση του αρχαιολογικού χώρου στο κέντρο της πόλης της Λιβαδειάς. Στον χάρτη αυτό σημειώνεται και η θέση των μνημείων της περιοχής. Η επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο μπορεί να συνδυαστεί με την επίσκεψη στα άλλα μνημεία της πόλης.

Η κύρια πρόσβαση προς το αρχαιολογικό σκάμμα είναι από την πλατεία Εθνικής Αντίστασης και την οδό Καραγιαννοπούλου προς την αρχή της οδού Σπυροπούλου, όπως φαίνεται στον χάρτη ΥΧ 2. Το σκάμμα καταλαμβάνει σχεδόν όλο το εύρος της οδού, αποκόπτοντας την κυκλοφορία των αυτοκινήτων και αφήνοντας μόνο δίοδο για τους πεζούς, στα υπάρχοντα πεζοδρόμια εκατέρωθεν. Η τοπογραφική αποτύπωση του ανασκαφικού χώρου γίνεται στο σχέδιο Τ 1.

3) Εντοπισμός προβλημάτων

A. Προσβάσεις

Η οδός Σπυροπούλου ήταν δρόμος με μικρή κυκλοφορία τροχοφόρων. Με την ανασκαφή που είχε ως αποτέλεσμα την εύρεση του ναού, διακόπηκε η κυκλοφορία και αν γίνει επί τόπου ανάδειξη του μνημείου, ο δρόμος θα μετατραπεί σε αμιγή πεζόδρομο, στο μήκος του από την οδό Κορύνης έως την οδό Παπασπύρου και σε δρόμο ήπιας κυκλοφορίας στο τμήμα του από την οδό Καραγιαννοπούλου έως την οδό Κορύνης. Η οδός Κορύνης και το τμήμα της οδού Καρα-

γιαννοπούλου έως το κτίριο του παλιού Δημαρχείου, είναι ήδη οδοί ήπιας κυκλοφορίας. Η οδός Κορούνης έχει επιστρωθεί με σταμπωτό σκυρόδεμα και η οδός Καραγιαννοπούλου με κυβόλιθους πορφυρίτη.

Στα πεζοδρόμια και τον πεζόδρομο στον οποίο προτείνεται ανάπλαση με σκοπό την ανάδειξη και προστασία του αρχαιολογικού χώρου, η κλίση του εδάφους, οι υπάρχουσες διαμορφώσεις και το ίδιο το σκάμμα δεν επιτρέπουν την δημιουργία πλήρως προσβάσιμων χώρων κίνησης για άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο. Επίσης δεν υπάρχει η δυνατότητα για την δημιουργία ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών, κατά μήκος της οδού Σπυροπούλου, με απαραίτητο ελάχιστο πλάτος 1,50 μ. Στα ανατολικά, το υπάρχον πεζοδρόμιο έχει πλάτος περίπου 0,70 μ., και δεν υπάρχει η δυνατότητα διαπλάτυνσής του προς την πλευρά του σκάμματος, με ταυτόχρονη υπόγεια διευθέτηση της απορροής των επιφανειακών υδάτων, λόγω διέλευσης του αποχετευτικού αγωγού. Στα ανατολικά, η απόσταση της ρυμοτομικής γραμμής από το σκάμμα είναι περίπου 1,20μ. και εντός της ζώνης υπάρχουν δένδρα και στύλοι ΔΕΗ.

Ο οδηγός όδευσης τυφλών τοποθετείται εντός της ελεύθερης ζώνης όδευσης πεζών, εφόσον αυτή έχει πλάτος ίσο ή μεγαλύτερο του 1,50μ., επομένως δεν υπάρχει η δυνατότητα αυτής της σήμανσης, έτσι ώστε να αποτελεί ένα συνεχές δίκτυο.

B. Επικινδυνότητα

Έχει γίνει παροχή των πρώτων μέτρων προστασίας, προσωρινά ο ανασκαφικός χώρος προστατεύεται από πρόχειρη μεταλλική περίφραξη και τα ψηφιδωτά δάπεδα έχουν καλυφθεί από αδιάβροχες μεμβράνες και στρώσεις αδρανών υλικών. Τα πρανή της ανασκαφής όμως, που αποτελούνται από χαλαρά εδάφη, συνεχώς καταρρέουν, στο σκάμμα δεν έχει προβλεφθεί απορροή των ομβρίων και η συνολική εικόνα και κατάσταση του ανασκαφικού χώρου θα πρέπει να αναβαθμιστεί.

Εικ. 2 : Η σημερινή εικόνα του σκάμματος στην οδό Σπυροπούλου

Εικ. 3: Προσωρινή περίφραξη και επίχωση ευρημάτων

Γ. Πρανή

Η υφιστάμενη κατάσταση του ορίου της ανασκαφής του μνημείου έχει ως εξής(βλ. σχέδια όψεων-τομών Υ2) :

Βόρεια πλευρά

Έχει το μικρότερο ύψος, περίπου 0,60 εκ. .Σε κάτοψη είναι μια ελαφρώς τεθλασμένη γραμμή, στο ανώτερο στρώμα φαίνονται οι στρώσεις από ασφαλτοσκυρόδεμα, άοπλο σκυρόδεμα και επιχώσεις αδρανών από την κατασκευή της οδού , στο υπόλοιπο χαλαρά εδάφη. Στο κατώτερο στρώμα υπόλοιπα τοιχοποιίας.

Ανατολική πλευρά

Έχει κυμαινόμενο ύψος, από 0,70 έως 1,90μ. Κατά μήκος του περνάει ο αγωγός αποχέτευσης της ΔΕΥΑΛ. Κάτω από τις στρώσεις οδοστρωσίας υπάρχουν χαλαρά εδάφη με υπόλοιπα οργανικών υλικών (ρίζες)

Εικ. 4: Αποψη του βόρειου και του ανατολικού ορίου κατά την ανασκαφή

Εικ. 5: Το πρανές στην ανατολική πλευρά

Νότια πλευρά

Έχει ακανόνιστο σχήμα και το μεγαλύτερο ύψος, περίπου 1,90 μ. Στο κατώτερο στρώμα του αποκαλύφθηκε τμήμα τοιχοποιίας.

Εικ. 6: Το πρανές στην νότια πλευρά, κατά την διάρκεια της ανασκαφής

Δυτική πλευρά

Το όριο της ανασκαφής στην δυτική πλευρά έχει κυμαινόμενο ύψος, όπως και στην ανατολική πλευρά. Κατά μήκος του περνά αγωγός ύδρευσης και αποχέτευσης ομβρίων.

Εικ. 6: Το πρανές στην δυτική πλευρά

Συνολικά τα ανασκαφικά πρανή έχουν παραμείνει αδιαμόρφωτα και έχουν προβλήματα ευστάθειας χωρίς να ανταποκρίνονται στις ανάγκες ασφάλειας, προστασίας και αναγνωσιμότητας του μνημείου από τους επισκέπτες του.

Δ. Ελλείψεις εξοπλισμού (σήμανση, φωτισμός)

Με την σημερινή κατάσταση του χώρου, η αρχαιολογική πληροφορία δεν είναι προσβάσιμη στο κοινό. Δεν υπάρχει καμία σήμανση ούτε κατάλληλος φωτισμός για την ανάδειξη του χώρου, πέραν του γενικού φωτισμού.

B. ΠΡΟΤΑΣΗ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ

Στόχος των επεμβάσεων είναι η προστασία και η ήπια ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου με παράλληλη ένταξή του στο αστικό περιβάλλον

Οι επεμβάσεις περιλαμβάνουν:

1. ■ την κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης που θα αποτελούν και το όριο του αρχαιολογικού χώρου .

Στο σχέδιο A2 της πρότασης, φαίνονται τα δυο κύρια επίπεδα της διαμόρφωσης, το επίπεδο του αστικού χώρου γύρω από το αρχαιολογικό σκάμμα και το επίπεδο του μνημείου. Η οριοθέτηση των αρχαιολογικών πρानών θα γίνει με την κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης που θα δημιουργούν ένα κανονικό σχήμα σε κάτοψη(σχέδιο A1) , εσωτερικών διαστάσεων περίπου 4,85 μ. X 9,45 μ.

Τα υλικά για την κατασκευή των τοιχείων αντιστήριξης θα πρέπει να είναι διακριτά και αναστρέψιμα. Επίσης θα υποδηλώνεται η υφιστάμενη κατάσταση της ανασκαφής, με τα στρώματα επιχώσεων από χαλαρά εδάφη.

Προτείνεται η κατασκευή τοιχίων βαρύτητας από ισχνό αναστρέψιμο κονίαμα, χαμηλής περιεκτικότητας σε λευκό τσιμέντο τύπου πόρτλαντ. Η τελική επιφάνεια θα μιμείται την επιφάνεια των πρानών της ανασκαφής, θα διακρίνεται όμως από αυτή στην ενιαία απόχρωση του κονιάματος και την κανονικότητα του σχήματος.

Τα τοιχία θα εδράζονται σε μια ευρύτερη από την στέψη τους βάση, η οποία θα δημιουργηθεί μετά από οριζοντιοποίηση του εδάφους . Ανάμεσα στο έδαφος και το υλικό του τοιχίου θα παρεμβληθεί γεωύφασμα διαχωρισμού και προστασίας, μη υφαντό . Το τοιχείο θα καλουπωθεί και εσωτερικά θα σπλισθεί με μεταλλικό πλέγμα.

Το ισχνό κονιόδεμα θα περιέχει αμμοχάλικο ασβεστολιθικής προέλευσης , και το λευκό τσιμέντο τύπου Portland χαμηλής περιεκτικότητας σε άλατα σε ποσοστό που δεν υπερβαίνει το 10% με πρόσμιξη από ίνες πολυπροπυλενίου που ενισχύουν της συνδετικές ιδιότητες του κονιάματος. Σε σύντομο χρονικό διάστημα (διαφορετικά το κονίαμα θα γίνει πολύ σκληρό) μετά το ξεκαλούπωμα θα γίνει αδρή επεξεργασία της επιφάνειας με μηχανικά μέσα ή με δυνατή έκπλυση. Η τελική επιφάνεια θα επικαλυφθεί με μια επίπαση κονιάματος γήινης απόχρωσης.

Για τα τοιχία αυτά, υπάρχει η δυνατότητα να απομακρυνθούν χωρίς να διαταραχθούν τα στοιχεία του αρχαιολογικού χώρου, πληρούν έτσι την αρχή αντιστρεψιμότητας της επέμβασης.

Για την διαμόρφωση της τελικής επιφάνειας των τοιχίων, την εσωτερική κεκλιμένη καθώς και την επάνω απόληξή τους θα εφαρμοσθεί η τεχνική της επίπασης. Δηλαδή τοποθέτηση χωρίς οδηγούς διαδοχικών στρωμάτων κονιάματος (ασβεστοτσιμεντοκονιάματα) ειδικής σύστασης, υφής και κοκκομετρίας. Η τελική στρώση είναι αναμειγμένη με χρώμα . Η ακριβής σύσταση , κοκκομετρία και αναλογία των υλικών θα προσδιοριστεί μετά από την υλοποίηση δειγμάτων επί τόπου στο έργο, με της οδηγίες και την επίβλεψη των μηχανικών της 23ης ΕΒΑ.

Οι ακριβείς διαστάσεις και ο οπλισμός των τοιχείων θα προκύψουν από την στατική μελέτη που θα συνταχθεί με μέριμνα του αναδόχου του έργου.

2. ■ ενίσχυση της προσβασιμότητας

Όπως περιγράψαμε στον εντοπισμό προβλημάτων σε σχέση με την προσβασιμότητα του χώρου, ελάχιστες βελτιώσεις μπορούν να γίνουν που έχουν σχέση περισσότερο με την σήμανση του χώρου και την εκ νέου διευθέτηση της κυκλοφορίας των πεζών και των οχημάτων στην περιοχή, διευθέτηση που γίνεται απαραίτητη από την εύρεση του ναού επί της οδού Σπυροπούλου.

Η κίνηση των αυτοκινήτων θα εκτρέπεται μέσω της οδού Κορύνης(άνοδος) και μέσω της οδού Παπασπύρου (κάθοδος). Η προσπέλαση και εξυπηρέτηση οχημάτων εκτάκτου ανάγκης όπως πυροσβεστικά, ασθενοφόρα κλπ, θα γίνεται από την οδό Σπυροπούλου και έως τον αρχαιολογικό χώρο.

Στο σχέδιο Π1 φαίνονται τα όρια της περιοχής του έργου, οι διαδρομές των πεζών σε σχέση με την ευρύτερη περιοχή, οι κινήσεις των τροχοφόρων. Υπάρχουν οι ζώνες κίνησης από και προς το μνημείο και οι μεταβατικές ζώνες-περιοχές στάσης και θέασης (Α και Β) οι οποίες διαφοροποιούνται ως προς τα υλικά και στην περίπτωση της περιοχής Α και στο επίπεδο διαμόρφωσης (κλίση 3%). Τα επίπεδα πρόσβασης προς το μνημείο είναι συνεχόμενα, χωρίς αναβαθμούς, με την υφιστάμενη κλίση του δρόμου, εκτός από την περιοχή Α όπου η κλίση είναι πιο ήπια.

3. ■ καθαίρεση του υφιστάμενου οδοστρώματος στην περιοχή ανάπλασης και επίστρωση με νέα υλικά

Θα γίνουν γενικές εκσκαφές σε μικρό βάθος, έως 45 εκ. για την καθαίρεση του υφιστάμενου οδοστρώματος και την διαμόρφωση της στάθμης για την κατασκευή της υπόβασης των νέων επιστρώσεων. Μετά την συμπύκνωση της στάθμης των εκσκαφών, θα ακολουθήσει κατασκευή υπόβασης από ελαφρά οπλισμένο σκυρόδεμα C16/20, πάχους 15 εκ.

Στα πεζοδρόμια της ανατολικής πλευράς θα χρησιμοποιηθούν βοτσαλόπλακες, ενώ κάποια από τα κράσπεδα που είναι από μάρμαρο Λιβαδειάς θα επανατοποθετηθούν και στην συνέχειά τους θα τοποθετηθούν επίσης κράσπεδα από το ίδιο υλικό. Στην εικ. 7 φαίνεται το υφιστάμενο πεζοδρόμιο με το κράσπεδο μαρμάρου.

Τα πεζοδρόμια της δυτικής πλευράς βρίσκονται σε αρκετά καλή κατάσταση και θα μείνουν ως έχουν, εκτός από ένα μικρό τμήμα του πεζοδρομίου από σκυρόδεμα που παρουσιάζει φθορές (εικ. 8) το οποίο και θα καθαιρεθεί και θα συμπληρωθεί επίσης από επιφάνεια σκυροδέματος.

Στο σχέδιο Α1 της πρότασης, παρουσιάζεται η περιοχή της επέμβασης με τα υλικά της ανάπλασης που είναι τα εξής:

- Κυβόλιθοι πορφυρίτη προς αντικατάσταση του ασφαλτοσκυροδέματος
- Κράσπεδα μαρμάρου και βοτσαλόπλακες στο πεζοδρόμιο της ανατολικής πλευράς

Εικ. 7: Το πεζοδρόμιο της ανατολικής πλευράς με το κρiασπεδο μαρμάρου

Εικ. 8: Το πεζοδρόμιο της δυτικής πλευράς παρουσιάζει φθορές

Εικ. 9: Εικόνα ενδεικτική του χρωματισμού των δαπέδων από κυβόλιθους πορφυρίτη και από κυβόλιθους διαφορετικών χρωματισμών

Στην εικόνα 9 παρουσιάζεται ο χρωματισμός των προτεινόμενων υλικών και συγκεκριμένα των επιστρώσεων από κυβολίθους. Κυβόλιθοι πορφυρίτη διαστάσεων 10X10 εκ έχουν χρησιμοποιηθεί στην ανάπλαση της οδού Καραγιαννοπούλου (στο σημείο που συναντά την οδό Σπυροπούλου, βλ. εικ. 10) και στις οδούς Κουτσοπετάλου, Βενιζέλου, Λάππα, Στρ. Ιωάννου που συνεχίζουν από την περιοχή μελέτης προς το ιστορικό κέντρο της πόλης. Στην περιοχή Α και στο επίπεδο διαμόρφωσης με κλίση 3% προτείνεται επίστρωση με κυβόλιθους διαφορετικών χρωματισμών (κυβόλιθοι γρανίτη «κίτρο» με ανάμειξη κυβόλιθων πορφυρίτη).

Στην εικόνα 11 φαίνεται η υφιστάμενη κατασκευή του πεζοδρομίου στο δυτικό τμήμα της αρχής της οδού Σπυροπούλου, με κράσπεδα γκρί μαρμάρου Λιβαδειάς και βοτσαλόπλακες χρώματος γκρί-κεραμιδί. Η ίδια κατασκευή θα συνεχιστεί και απέναντι.

Εικ. 10: Η οδός Καραγιαννοπούλου στην συμβολή της με την οδό Σπυροπούλου

Εικ. 11: Πεζοδρόμιο της οδού Σπυροπούλου

4. ■ εξοπλισμός: σήμανση, περίφραξη, καθιστικά, φωτισμός

Στον χώρο πληροφόρησης και στάσης (περιοχή Α του σχεδίου Π1) θα τοποθετηθούν δυο καθιστικά και μια πληροφοριακή πινακίδα .

Τα καθιστικά του σχεδίου ΛΤ 2, έχουν διαστάσεις 1,80Χ0,46 μ. με ύψος 0,46 μ. και αποτελούνται από προκατασκευασμένη βάση εμφανούς σκυροδέματος με επιπλέον επεξεργασία της τελικής επιφάνειας (κτυπητή) και ξύλινα στοιχεία διατομής 50Χ20 μμ., από ξύλο δρυός. Τα ξύλινα μέρη θα περαστούν με αντιμυκητιακό υλικό και με δυο τουλάχιστον στρώσεις από έγχρωμο διαφανές βερνίκι κατάλληλο για εξωτερικές συνθήκες, ενδεικτικής απόχρωσης L16 (ανοικτή καρυδιά) της Kraft ή LA .05(teak) της Reponat. Όλα τα συνδετικά τμήματα (βίδες, παξιμάδια, κλπ) κατασκευάζονται από ανοξείδωτο χάλυβα.

Η πληροφοριακή πινακίδα του σχεδίου ΛΤ 3 στηρίζεται σε δυο βάσεις από μεταλλικές λάμες πάχους 10mm που φέρουν την πινακίδα ενδεικτικών διαστάσεων 80Χ60 εκ. από fine glass, σε πλαίσιο από λαμαρίνα. Η εκτύπωση θα είναι υδατοστεγής, «εγκλωβισμένη» στο υλικό της πινακίδας . Τα μεταλλικά μέρη θα έχουν αντισκωριακή προστασία και θα βαφούν με ηλεκτροστατική βαφή πούδρας, (μάτ) στην απόχρωση του γραφίτη.

Οι διαστάσεις της πινακίδας θα είναι ανάλογες με τα περιεχόμενα κείμενα και σχέδια που θα είναι ελληνικά και αγγλικά και σύμφωνα με τις οδηγίες της επιστημονικής ομάδας που θα την επιμεληθεί.

Η **μεταλλική περίφραξη τύπου κιγκλιδώματος** (σχέδιο ΛΤ 4), αποτελείται από κάθετα και οριζόντια μεταλλικά στοιχεία (λάμες, συρματόσχοινα και σιδηροσωλήνα) και περιλαμβάνει μια ανοιγόμενη θύρα ίδιας μορφής στο χαμηλότερο σημείο του τοιχείου, για τις ανάγκες συντήρησης του χώρου.

Συγκεκριμένα τα κιγκλιδώματα αποτελούνται από:

- α) ευθύγραμμη κουπαστή από σιδηροσωλήνα διαμέτρου 50 mm και πάχους 4mm
- β) τέσσερα οριζόντια ανοξείδωτα συρματόσχοινα διαμέτρου Ø6 τύπου Jacob ή ισοδύναμων περαστά στους ορθοστάτες (λάμες)
- γ) μονούς ορθοστάτες σε απόσταση, ανάλογα με την περίπτωση και σύμφωνα με τα σχέδια, από λάμες κοινού χάλυβα, διατομής 50/10 χιλ, στερεωμένους στον φορέα του διαδρόμου

5. ■ ηλεκτροφωτισμός

Το επίπεδο γενικού φωτισμού της οδού είναι επαρκές, είναι απαραίτητος όμως ο φωτισμός για την ανάδειξη των ψηφιδωτών δαπέδων.

Η τροφοδοσία των φωτιστικών θα γίνει από ενδιάμεσο πίνακα κατάλληλο για εξωτερικό χώρο IP65 ο οποίος θα τοποθετηθεί από το υφιστάμενο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού της πλατείας Εθνικής αντίστασης.

Εντός του πίνακα θα υπάρχει το προβλεπόμενο διακοπτικό υλικό (συμπεριλαμβανομένου ρελέ ηλεκτροπληξίας). Θα χρησιμοποιηθούν καλώδια ελάχιστης διατομής 10mm² έως το φρεάτιο διακλάδωσης. Εν συνεχεία η τροφοδοσία των φωτιστικών σωμάτων θα γίνει με καλώδιο μικρότερης διατομής λόγω περιορισμένου χώρου στα κυτία διακλάδωσης. Κατά τα άλλα θα ικανοποιούνται οι προδιαγραφές του HD384.

Τα προτεινόμενα φωτιστικά σώματα τύπου LED 1.2W θα τοποθετηθούν κατά μήκος των μακριών πλευρών του σκάμματος, ώστε να μην προκαλούν θάμβωση στον επισκέπτη του χώρου στάσης. Τα φωτιστικά θα τοποθετηθούν, χωνευτά στα τοιχεία αντιστήριξης του σκάμματος και σε απόσταση 20 εκ. από το δάπεδο.

6. ■ διευθέτηση ομβρίων υδάτων

Η διευθέτηση των όμβριων υδάτων είναι σημαντική για την προστασία του αρχαιολογικού χώρου, λόγω της χαμηλής στάθμης του μνημείου σε σχέση με τον περιβάλλοντα χώρο του.

Εντός του αρχαιολογικού σκάμματος, η κλίση του ψηφιδωτού δαπέδου (περίπου 2,5%) από τα ανατολικά προς τα δυτικά και προς την κατωφέρεια της οδού, επιτρέπει την γρήγορη απορροή των όμβριων υδάτων που συγκεντρώνονται στο σημείο με την χαμηλότερη στάθμη (σημείο Σο1) του σχεδίου Α3 όπου θα υπάρχει σχάρα διαστάσεων 20X20 και φρεάτιο 20X20X30.

Τα όμβρια ύδατα του περιβάλλοντα χώρου, δηλαδή της οδού, εμποδίζονται από το να εισχωρήσουν στο σκάμμα λόγω της προτεινόμενης κατασκευής των τοιχίων βαρύτητας που θα υπερβαίνουν το επίπεδο του οδοστρώματος κατά 30 εκ. Στην κάτοψη ρύσεων των επιστρώσεων (σχέδιο Α3) σημειώνονται οι κλίσεις των επιπέδων και οι σχάρες απορροής στις οποίες αποχετεύονται τα όμβρια με φυσική ροή.

Οι απαιτούμενες κατασκευές για την διευθέτηση των ομβρίων είναι:

1. Εντός του σκάμματος κατασκευή φρεατίου περισυλλογής των ομβρίων, και τοποθέτηση ανοξειδωτής σχάρας 20Χ20 cm. Το φρεάτιο θα συνδέεται με σωλήνα Φ 125mm με το υφιστάμενο φρεάτιο στην κατωφέρεια της οδού.
2. Προτεινόμενα τοιχεία περιμετρικά του σκάμματος
3. Καθαρισμός και συντήρηση των ήδη κατασκευασμένων φρεατίων και αγωγών.
4. Επιστρώσεις δαπέδων με κατάλληλες κλίσεις, ώστε μέσω της φυσικής ροής τα όμβρια να οδηγούνται στις σχάρες.

ΣΥΝΤΑΧΘΗΚΕ

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ 23 /05 / 2017

Ο ΠΡ/ΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ Τ.Υ.Δ.Λ.

ΚΑΡΒΟΥΝΗ Δ.

Πολιτικός Μηχ/κός

ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Π.

Ηλεκτρολόγος Μηχ/κος

ΝΤΑΛΙΑΝΗΣ ΧΡ.

Τοπογράφος Μηχ/κός